

ALOITE

Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus JOTPA

Opetushallitus OPH

Opetus- ja kulttuuriministeriö OKM

Sosiaali- ja terveysministeriö STM

Työ- ja elinkeinoministeriö TEM

Valtiovarainministeriö VM

Sosiaali-, terveys- ja hyvinvointialan ennakointiryhmän aloite:

Keski- ja lähijohdon täydennyskoulutus johtamiseen ja johtajuuteen sosiaali-, terveys- ja hyvinvointialalla.

Tiivistelmä

Aloite koskee uudenlaisen sosiaali-, terveys- ja hyvinvointialan (jatkossa sotehy) johtamisen ja johtajuuden täydennyskoulutuksen järjestämistä hybriditilaisuuksina erilaisista tulevaisuuden konkreettisista johtamisen osa-alueista. Aloitteessa oleva koulutus on kohdennettu jo työssä olevien sotehy-alan organisaatioiden johtajien täydennyskoulutuksen toteuttamiseen julkisella, yksityisellä ja kolmannella sektorilla (erityisesti lähi- ja keskijohto). Tarvitsemme pikaista tulevaisuuden täydennyskoulutusta uudessa ja muuttuvassa toimintaympäristössä johtamiseen ja johtajuuteen. Täydennyskoulutus tukee myös lähi- ja keskijohdon keskinäistä verkostoitumista ja vertaistukea.

Aloitteen sisältö

SOTEKO-hankkeessa on tuotu esille sote-uudistuksen toimeenpanon edellyttävän johtamisosaamista. Osaamisella soteen-hankkeen väliraportissa on esitetty ehdotuksia johtamisosaamisen kehittämiseen. STM:n toimeksiannosta HAUS kehittämiskeskus toteuttaa valmennuskokonaisuuden hyvinvointialueiden ylimmälle johdolle. Lisäksi KT järjestää maksullisen valmennuksen johtajuudesta hyvinvointialueiden keskijohdolle ja esihenkilöille. STM:n Hyvän työn -ohjelma on lähivuosien johtamisosaamisen vahvistamisen runkona.

Aloitteen täydennyskoulutus linkittyy erittäin hyvin edellä mainittuun laajempaan kokonaisuuteen. Aloitteen mukaista vastaavaa jatkuvasti kehittyvää koulutusmallia ei ole tällä hetkellä tarjolla. Aloite luo kansallisen näkymän sotehy-osaamiseen ja johtajuuteen. Johtamisosaamisen tulevaisuuden kehittämiskohteiden määrittely ja valinta perustuu mm. ennakointituloksiin sekä esimerkiksi sotehy-asiantuntijaverkoston tunnistamiin teemoihin. Täydennyskoulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa voidaan hyödyntää muita ennakointiryhmiä ja niiden asiantuntijuutta.

Osaamisen monipuolisuutta tuetaan huomioimalla tulevaisuuden johtamisen osaamistarpeita ja trendejä eri aloilla. Täydennyskoulutuksen asiantuntijaluennot voisivat siten käsitellä erilaisia tulevaisuuden johtamisen teema-alueita, jotka täsmentyvät koulutuksen suunnittelussa. Muut ennakointiryhmät ja alat voivat käyttää täydennyskoulutusta ja siitä kertyviä kokemuksia oman alansa täydennyskoulutuksen suunnittelussa.

Täydennyskoulutuksen koordinointi, suunnittelu ja toteutus sekä vaadittavat verkkoalustat edellyttävät rahoituksen. Täydennyskoulutus ehdotetaan toteutettavan poikkihallinnollisena yhteistyönä (rahoittajina esimerkiksi JOTPA, STM, TEM, OKM, VM, liittyen joko olemassa oleviin hankkeisiin tai uuden hankkeen puitteissa). Hanke nivoutuu hyvin ministeriöiden yhteistyöhankkeeksi. Osaamisen ennakointifoorumi tukee koulutuksen sisällöllistä suunnittelua ja käynnistämistä yhdenvertaisen täydennyskoulutuksen käynnistämiseksi alueilla. Täydennyskoulutus on osa sosiaali-, terveys- ja hyvinvointialan (sotehy) jatkuvan oppimisen kokonaisuutta.

Täydenniskoulutuksen runko koostuu erilaisista johtamisen tulevaisuuden teemojen asiantuntijaluennoista hybriditoteutuksena (rajattu osallistujamäärä paikan päällä, verkkovälitteisesti ei osallistujarajoitusta). Asiantuntijaluennot tallennetaan verkkoalustalle, jolloin ne ovat myös myöhemmin katsottavissa. Tarjolla on lisäksi joustavia malleja, kuten verkkokursseja, etäopiskelua ja lyhytkursseja, jotka eivät ole aikaan tai paikkaan sidottuja. Näihin voidaan sisällyttää erilaisia osallistavia ja yhteistoiminnallisia työtapoja, kuten käytännön tapausten ratkaisua sekä reflektointia muiden koulutusta suorittavien kanssa. Koulutuksessa luodaan ns. hyvien (näyttöön perustuvien) käytäntöjen ratkaisupankki ja avoin oppimisympäristö. Hankkeessa voidaan hyödyntää jo olemassa olevia koulutus- oppimisympäristörakenteita, mikäli se on tarkoituksenmukaista.

Käynnistysvaiheen koulutusten arviointi toteutetaan Keski-Suomen hyvinvointialueella. Tarkoituksena on luoda pitkäjänteinen ja jatkuvasti kehittyvä, sektorirajat ylittävä kansallinen täydenniskoulutus. Asiantuntijaluentojen tallenteisiin olisi rajoittamaton pääsy. Hybriditoteutukseen on haku rajatun osallistujamäärän vuoksi. Hakukriteerit on tarkoitus määritellä heti koulutuksen suunnitteluvaiheessa. Koulutusmoduuleista voitaisiin räätälöidä erilaisia oppimiskokonaisuuksia, joiden kautta saavutettu osaaminen voidaan tunnistaa ja tunnustaa osana eritasoisia tutkintoja ja osaamisalueita. Tarkoituksena on tarjota osaamismerkkien, pienten osaamiskokonaisuuksien tai muiden suoritusmerkintöjen mahdollisuudet. Täydenniskoulutuksen osaamistaso on vähintään 5 (EQF).

Osaamisen ennakkointifoorumin ammattikohtaisten osaamistarpeiden muutos vuoteen 2030 mennessä kuvaa johtajuuden ja johtamisen muutosalueita. Aloitteen täydenniskoulutuksen keskittyminen sotehy-alojen tulevaisuuden johtamisvaatimuksiin auttaa osallistujia kehittämään erityisosaamistaan ja päivittämään tietonsa alalla. Aloitteella tavoiteltava johtamisosaamisen kehittäminen voi auttaa esimerkiksi luomaan työympäristöjä, jotka tukevat erilaisten ja eri uravaiheissa olevien työntekijöiden ja työyhteisöjen hyvinvointia sekä motivoitumista. Tällä voidaan edistää henkilöstön työpaikassa ja ammatissa pysymistä sekä vähentää henkilöstön vaihtuvuutta organisaatioissa, joka ollut iso haaste substanssialalla. Lisäksi edistetään uudistuvaa sotehy-alan johtajien osaamista ja verkostoitumista. Tavoitteena on vahvistaa kyvykkyyttä tehokkaaseen uudistavaan johtamiseen ja päätöksentekoon työelämälähtöisesti, mikä puolestaan parantaa palvelujen laatua sekä alan veto- ja pitovoimaa.

Helsingissä 29.2.2024

Juha Kurtti
Puheenjohtaja
Sosiaali-, terveys- ja hyvinvointialan ennakkointiryhmä

Tiedoksi

Osaamisen ennakkointifoorumi, ohjausryhmä ENFO
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos THL
Hyvinvointiala HALI ry
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy
Lääkäriliitto
Tehy
Super
JHL
Talentia
Suomen Yrittäjät